

Läroplan för

Wava-institutet

MUSIK • BILDKONST • TEATER • DANS

Innehållsförteckning	2
1. HUR BÖRjade DET?	3
2. Några ord om den här läroplanen	4
3. Läroanstaltens verksamhetsidé	4
4. Institutets värden, syn på lärande och lärmiljö	5
5. Så här gör vi!	6
6. Undervisningens uppbyggnad och omfattning	7
7. Allmänna mål för undervisningen	8
8. Bedömning av lärande	8
9. Individualisering av lärokursen och principer för elevantagningen	9
10. Samarbete med vårdnadshavare och andra aktörer	9
11. Kontinuerlig utveckling av verksamheten	10
12. Bildkonst	11
13. Musik	17
14. Dans	25
15. Teaterkonst	29
16. Bilagor	35

1. HUR BÖRJADE DET?

Wava-institutet (tid. Jakobstadsnejdens musikinstitut) grundades år 1974. Då inledde 62 ivriga elever sina musikstudier och instrumenten var violin, klarinett, saxofon, piano, sång, trumpet, tvärflöjt, kontrabas och cello. I början av 1980-talet utökades verksamheten med musiklekskola, och i slutet av 90-talet inrättades den första lärartjänsten i rytmmusik.

Under årens lopp har institutets elevantal ökat betydligt och verksamheten har utvecklats i en allt mångsidigare riktning. Sedan år 2012 har bildkonstlinjen Balatako varit en del av institutet och hösten 2017 kom även teater- och danslinjerna med i verksamheten.

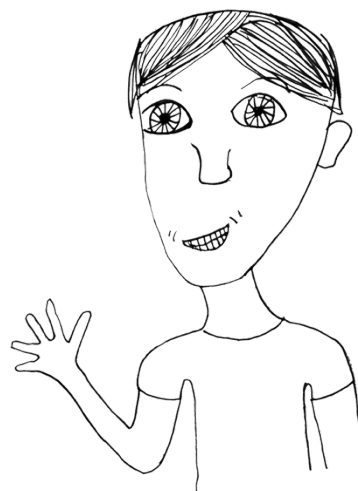
Institutet är tvåspråkigt, dvs. undervisning ges både på svenska och finska. Eleverna kommer huvudsakligen från samarbetskommunerna Jakobstad, Pedersöre, Larsmo och Nykarleby. Bland eleverna finns allt från musiklekskolans några få månader gamla bebisar till

vuxenstuderande på olika linjer.

Sedan år 2011 har institutet fått verka i fina utrymmen i Campus Allegro i tätt samarbete med konstutbildningarna på andra och tredje stadiet som upprätthålls av Yrkesakademin i Österbotten och yrkeshögskolan Novia.

En viktig samarbetsform är Jakobstads Sinfonietta, som är en del av Wava-institutet och som erbjuder studerande på olika stadier mångsidiga tillfällen till inläring, praktik och samarbete. Campus pärla är den fina Schaumansalen, där institutets elever uppträder regelbundet.

Utställningslokalen för bildkonst kallas White Box, teater- och danseleverna igen övar och uppträder närmast på den stämningsfulla scenen i Black Box men även i övriga utrymmen som t.ex. Idrottsgårdens danssal.

2. NÅGRA ORD OM DEN HÄR LÄROPLANEN

Denna läroplan godkändes av Wava-institutets direktion 2018 och uppdaterades till nuvarande form 2021.

Läroplanen har utarbetats utgående från

Utbildningsstyrelsens läroplansgrunder för den

grundläggande konstundervisningen, som färdigställdes år 2017. Utbildningsstyrelsens läroplansgrunder bygger i sin tur på lagen och förordningen om grundläggande konstundervisning.

Vi hoppas att läroplanen skall ge stor nytta och glädje till såväl elever och föräldrar som institutets personal. De fina bilder som pryder sidorna i läroplanen är gjorda av bildkonstlinjens elever.

Vår mission är att göra världen till en bättre plats med hjälp av konsten!

Vad gör man riktigt i det där institutet?

Vi sjunger, spelar, komponerar, målar, ritar, uppträder, dansar och spelar teater! Alltså, allt som är roligt!

3. LÄROANSTALTENS VERKSAMHETSIDÉ

Wava-institutet - Unika tillsammans!

- utgör hjärtat i nejdens konst- och kulturliv för barn och unga
- erbjuder målinriktad och långsiktig undervisning inom olika konstarter till i första hand barn och unga
- verkar i Jakobstad, Pedersöre, Larsmo och Nykarleby
- handleder barn och unga till ett livslångt förhållande till och intresse för konst
- ger möjlighet att studera konst utgående från egna intresseområden
- stärker barnens och de ungas förmåga att uttrycka sig och utvecklar deras kreativitet
- ger färdigheter att fortsätta med yrkesstudier på konstens område
- utgår i sin undervisning från ett pluralistiskt kulturarv i förnyelse

- deltar i lokalt, riksomfattande och internationellt samarbete

4. INSTITUTETS VÄRDEN, SYN PÅ LÄRANDE OCH LÄRMILJÖ

4.1 VÄRDEGRUND

I vårt institut

- är var och en unik och värdefull som individ och medlem av olika gemenskaper
- respekterar vi de mänskliga rättigheterna
- behandlar vi alla jämställt och likvärdigt
- respekterar vi kulturell mångfald
- växer vi och utvecklas genom att kommunicera med andra
- utvecklar vi tankeförmågan och kreativiteten genom att studera konst
- reflekterar vi med konstens hjälp över vad som är viktigt och värdefullt i livet
- lägger vi grunden för en socialt och kulturellt hållbar framtid

4.2 HUR LÄR VI OSS?

Vi lär oss

- helhetsbetonat genom att använda olika sinnen
- som en oskiljaktig del av processen att växa som människa
- genom att bygga upp kunskaper och färdigheter
- individuellt och i växelverkan med andra

I vårt institut

- lär du dig genom att göra
- utvecklar du ditt kunnande genom positiva upplevelser
- ställer du upp mål och arbetar i riktning mot dem
- lär du dig att öva och reflektera över ditt eget sätt att lära dig
- är du med om att skapa något nytt
- får du uppmuntrande handledning och lär dig lita på dina egna möjligheter
- bekantar du dig med olika konstformer också som åskådare och åhörare

4.3 VÅR LÄRMILJÖ

- är trygg och trivsamt för alla

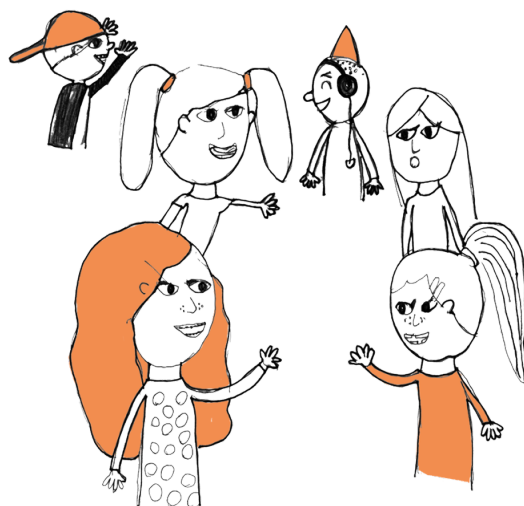
- har en öppen och positiv atmosfär
- uppmuntrar och inspirerar till att utveckla det egna kunnandet
- beaktar elevernas behov, färdigheter och intresseområden
- utrymmena, arbetsredskapen och materialet samt informationstekniken främjar lärande
- sträcker sig till det omgivande samhället: samarbetet med kommunala aktörer samt med lokala företag och föreningar är en viktig del av vår verksamhet

5. SÅ HÄR GÖR VI!

5.1 VÅR VERKSAMHETSKULTUR

- Vår undervisning är högklassig
- Vi främjar lärande och ett hållbart välbefinnande
- Äkta möten samt uppmärksam och respektfull växelverkan är viktiga för oss
- Vi verkar tillsammans, alla tas med och varje individ får känna sig delaktig
- Man får misslyckas – det kan man också lära sig något av!
- Vi främjar en hållbar livsstil i samhället
- Vi uppmärksammar och värdesätter kulturell och språklig mångfald
- Yttrandefrihet, integritetsskydd och upphovsrätt är viktiga för oss
- Vi utvecklar hela tiden vår pedagogik och kompetens inom olika konstarter
- Vårt mål är att noggrant organisera, planera, genomföra och utvärdera vår verksamhet
- Växelverkan är öppen och konstruktiv både inom institutet och gentemot vårdnadshavare och andra aktörer

- Vi värdesätter traditioner och skapar nya
- Vi tar hand om oss själva och varandra

6. UNDERVISNINGENS UPPBYGGNAD OCH OMFATTNING

Wava-institutet ger undervisning enligt fördjupad lärokurs i musik och enligt allmän lärokurs i bildkonst, dans och teater. Konstfostran för småbarn ingår inte i den beräknade omfattningen av studierna.

Studiehelheten anses vara avlagd, när innehållet i studiehelheten har fullgjorts och de mål som uppställts för densamma har nåtts. Undervisningen ordnas på ett flexibelt sätt som tar hänsyn till konstformens natur, elevens ålder, tidigare kunskaper och färdigheter samt de undervisningsmetoder som används.

Läsåret omfattar 35 undervisningsveckor.

6.1 FÖRDJUPAD LÄROKURS (MUSIK)

Den fördjupade lärokursen är indelad i två delar, grundstudier (800 timmar) och fördjupade studier (500 timmar). Den beräknade omfattningen på fördjupad lärokurs är 1300 timmar. Undervisningstimmens beräknade längd är 45 minuter. Ett slutarbete ingår i både grundstudierna och de fördjupade studierna.

Du får betyg över grundstudierna enligt fördjupad lärokurs när du har fullgjort de studier som ingår. Avgångsbetyg från fördjupad lärokurs får du när du fullgjort både grundstudier och fördjupade studier. På begäran får du ett intyg över de studier du deltagit i.

Den beräknade längden på studierna inom den fördjupade lärokursens grundnivå är 7-9 år och inom de fördjupade studierna 3-4 år. Studielängden är flexibel och kan variera.

6.2 ALLMÄN LÄROKURS (DANS, BILD- OCH TEATERKONST)

Den allmänna lärokursen är indelad i två delar, gemensamma studier (300 timmar) och temastudier (200 timmar). Den beräknade omfattningen på allmän lärokurs är 500 timmar. Den beräknade längden på en undervisningstimme är 45 minuter.

Du får avgångsbetyg från den allmänna lärokursen, när du har fullgjort både de gemensamma studierna och temastudierna. På begäran får du ett intyg över de studier du deltagit i.

7. ALLMÄNNA MÅL FÖR UNDERVISNINGEN

I vårt institut

- får du uppleva och bekanta dig med olika konstformer
- fördjupar du dina kunskaper och färdigheter på konstens område
- fördjupar du dig i dina egna intresseområden och utvecklar dina styrkor
- får du beredskap att uttrycka dig med konstnärliga medel
- samarbetar du med andra
- utvecklar du din kreativitet och din tankeförmåga
- lär du dig ställa upp mål och uppnå dem
- upplever du glädjen i att lära dig
- får du beredskap för ett livslångt konstitintresse samt
– beroende på dina mål – färdigheter att fortsätta t.o.m. med yrkesstudier inom konstens område
- reflekterar du över konstens betydelse i ditt eget liv
- bekantar du dig med konst ur en historisk och samhällelig synvinkel

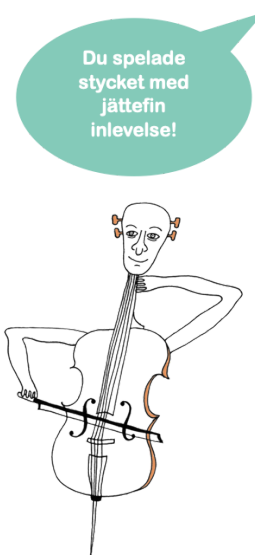

8. BEDÖMNING AV LÄRANDE

Varför?

Bedömningen

- styr lärandet i riktning mot de uppställda målen
- stöder elevernas framsteg i studierna
- utvecklar förutsättningarna för självvärdering och kamratrespons

- hjälper eleverna att förstå sin egen inlärningsprocess

Hur?

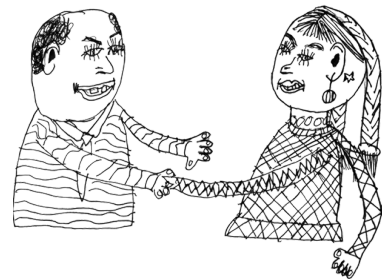
Bedömningen

- är mångsidig och fortlöpande
- uppmuntrar till inläring, är rättvis och etiskt hållbar
- sker i växelverkan och främjar elevernas delaktighet
- grundar sig på de mål för studiehelheterna som beskrivs i läroplanen
- ska inte riktas mot elevens värderingar, attityder eller personliga egenskaper
- betonar elevens styrkor

9. INDIVIDUALISERING AV LÄROKURSEN OCH PRINCIPER FÖR ELEVANTAGNINGEN

9.1 INDIVIDUALISERING AV LÄROKURSEN

Vid behov kan för en elev utarbetas en individuell läroplan som motsvarar elevens förutsättningar att studera och lära sig. Den individuella läroplanen utarbetas i samarbete med eleven och vårdnadshavaren.

9.2 PRINCIPER FÖR ELEVANTAGNINGEN

Elever antas för studier i den ordning de anmält sig, så många som antalet lediga elevplatser tillåter. Barn och unga har förtur vid anmälningen. Anvisningar för anmälan finns på institutets hemsida. Den egentliga ansökningstiden är på våren, men man kan höra sig för om lediga studieplatser också under läsåret.

Det första studieåret är ett testår, då barnet och vårdnadshavaren bekantar sig med institutets verksamhet och konststudierna. I slutet av teståret bedömer man tillsammans hur studierna ska ordnas i fortsättningen.

10. SAMARBETE MED VÅRDNADSHAVARE OCH ANDRA AKTÖRER

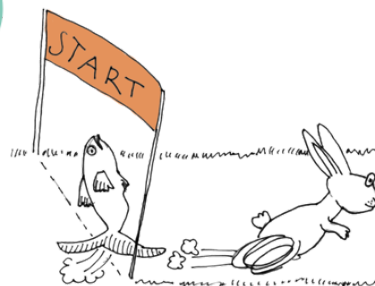
Institutet informerar om sin verksamhet via sitt elevadministrationssystem, på sin hemsida och i sociala medier. Den egna läraren är en viktig kontaktperson för eleven och vårdnadshavaren. Läraren informerar också om aktuella ärenden inom institutet.

Vi strävar till en aktiv växelverkan med vårdnadshavarna och vi hoppas på kontinuerlig respons, både vad gäller positiva och negativa ärenden. Vårdnadshavarnas stöd är viktigt för barnens och de ungas konststudier och det är värdefullt för barnen och de unga att vårdnadshavarna visar intresse för deras hobby och sporrar dem i vardagen. I praktiken kan man stöda genom att skjutsa dem till lektionerna, fråga hur det går, skapa goda förutsättningar att öva hemma samt genom att delta i barnets eller den ungas konserter, uppträdanden eller utställningar.

Som anordnare av kultur och undervisning har vårt institut ett aktivt samarbete med andra aktörer i nejden. Vi besöker regelbundet daghem, skolor, vårdinrättningar och offentliga lokaler i nejden. Vi samarbetar också med regionens näringsliv och föreningar bl.a. i form av

olika framträdanden. Dessutom strävar vi till att knyta sådana kontakter med affärlivet som är till nytta för eleverna, t.ex. i form av delfinansiering av olika evenemang eller sponsorverksamhet. Institutet håller aktivt kontakt med kommunerna i området och kommunerna är representerade i institutets direktion. Vi fungerar som en del av den enastående miljön i Campus Allegro. Den mångsidiga verksamhetsmiljön på Campus ger rikligt med möjligheter till samarbete mellan konstformer och utbildningsnivåer. Samarbeten berikar och fördjupar vår verksamhet.

Tänk om vi skulle ordna en simtävling nästa gång?

11. KONTINUERLIG UTVECKLING AV VERKSAMHETEN

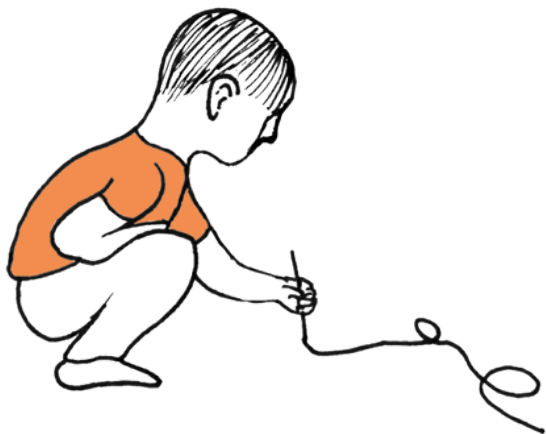
Vi utvecklar och utvärderar kontinuerligt vår verksamhet och här har växelverkan med elever och vårdnadshavare en nyckelposition. Förverkligandet av läroplanen följs upp på

regelbundna lärarmöten och lärarnas yrkeskompetens fördjupas genom årliga utbildningstillfällen. Verksamheten utvärderas med hjälp av enkäter riktade till personalen, vårdnadshavarna och eleverna. Vi deltar också i extern utvärdering av vår verksamhet.

12. BILDKONST

I bildkonststudierna bekantar du dig med olika konstekniker och sätt att göra konst. Du får ett eget förhållande till konst genom att på ett lekfullt och öppet sätt se och uppleva konst och göra egna bilder. Du lär dig att konst inte bara handlar om teknik och yta utan också är ett sätt att observera och ställa frågor om världen omkring oss.

Under studierna utvecklar du ditt sätt att tänka, reflektera och uttrycka dig i bild och du kan fördjupa dina visuella färdigheter inom områden som är viktiga för dig. Synen på konst breddas genom samarbete med andra konstformer och du får redskap för att uppleva, kommunicera och ta ställning med konstens medel. Bildkonststudierna ger förutsättningar för ett livslångt intresse att självständigt utöva och njuta av konst samt för vidare studier inom det visuella området enligt egna mål.

12.1 BILDKONST FÖR SMÅBARN

Bildkonst för småbarn består av kurserna Minikonst (5-6-åringar) och Förberedande konst (7-åringar). Undervisningen ger barnen möjlighet att bekanta sig med färger, former och material samt att experimentera i form av lek. Bildkonst för småbarn ger utrymme för barnens egen fantasi och intressen samtidigt som de övar att fungera i grupp.

12.2 DE GEMENSAMMA STUDIERNAS STUDIEHELHETER OCH CENTRALT INNEHÅLL

De gemensamma studierna ger grundläggande färdigheter i bildkonst. Studierna strävar till att stödja och utveckla elevernas konstnärliga uttryck, deras förhållande till konst och identitetsutveckling.

Med konstens medel försöker vi förstå oss själva och att vi är en del av naturen, samhället och kulturen. Bildkonst berättar om livet på många olika plan, personligt, samhälleligt och kulturellt. Visuellt konst och estetik gör livet rikare och fördjupar livskvaliteten i livsmiljön. Den ger inga klara svar men ger redskap för att fundera på viktiga frågor. Att ta del av konstens olika världar och tidsepoker går som en röd tråd genom studierna.

De gemensamma studierna i bildkonst består av fyra studiehelheter:

Konststudier I - Egna bilder

70h

Konststudier II-III - Bildens språk och konstens uttrycksmedel

130h

Konststudier IV - Den visuella miljön

100h

Konststudier I - Egna bilder

Eleverna bekantar sig med grunderna för skapande arbete, visuellt uttryck och tänkande. Uppgifterna är experimentella och involverar flera sinnen. Vi gör bilder utgående från det vi ser och upplever, vår livsmiljö och de sätt att arbeta som vi tycker om och väljer. Vi diskuterar om varifrån vi får ideér till egna bilder, om vad vi vill säga och vad som är viktigt för oss. Vi övar visuellt tänkande genom att fantisera, förändra och kombinera. Samarbete och att ta del av varandras arbeten övas.

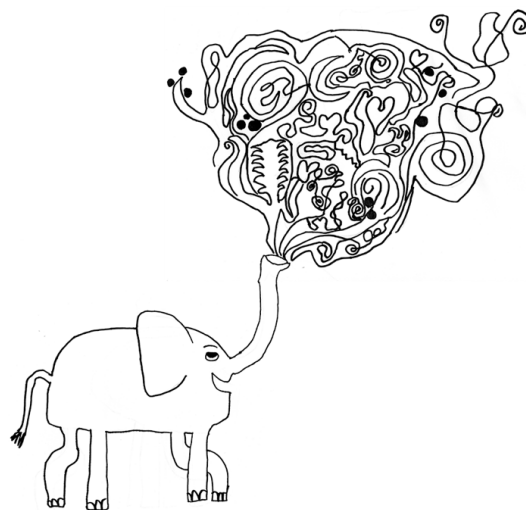
Konststudier II-III - Bildens språk och konstens uttrycksmedel

I studiehelheten uppmuntras till experiment och att modigt prova nya konstekniker (ex. foto, animation, digitala medier) och kombinationer. Vi ger tid åt skapandet och övar att jobba långsiktigt. Bildens språk övas genom att samtala om det vi ser och synliggöra inre bilder, stämningar och visuella detaljer. Vi bekantar oss med och använder grundläggande metoder för bildkomposition, färganvändning, formers och linjers uttryck mm. Utbyte och samarbete mellan eleverna uppmuntras och vi övar dokumentering av egna projekt och verk.

Konststudier IV Den visuella miljön

Nu ges tid att stanna upp, arbeta långsiktigt och fördjupa sig i tekniker och iakttagelser av konst och det som omger oss. Arbetena kan vara del av större helheter och bestå av flera olika arbetsmoment samtidigt som vi övar att se och jobba med detaljer.

Undervisningstillfällena är diskuterande och bygger på gemensam planering och att arbeta tillsammans.

Människan formar sin värld. Hurudana visuella miljöer finns omkring oss? Vi funderar tillsammans vilken betydelse olika miljöer har i etiskt, estetiskt och ekologiskt avseende. Vi skapar med teman som natur, byggd miljö, föremål och mediamiljöer som utgångspunkt.

Eleverna kan mer och mer välja arbetssätt och material som passar dem men får även prova på nya arbetssätt som kan kombineras med tidigare inlärd färdigheter. Vi övar kreativ problemlösning, att tolka, kombinera, förändra och att sätta ord på det vi tänker, känner och ser.

Vi besöker lokala museer och utställningar.

12.3 TEMASTUDIERNA OCH CENTRALT INNEHÅLL

Syftet med temastudierna i bildkonst är att bredda de färdigheter eleverna fått under de gemensamma studierna. Eleverna ges möjlighet att fördjupa sitt konstnärliga tänkande, uttryck och utvecklas i hur bildkonst kan användas som medel för att påverka och beröra.

Eleverna kan välja arbetssätt utgående från egna intresseområden för att utvecklas inom dessa. Arbetena kan vara både korta och intensiva eller omfatta längre perioder av fördjupning.

Saker som behandlas ses ur flera synvinklar och vi övar att tolka och värdera det vi ser och varandras arbeten. Vi dokumenterar lärstigen och sparar bilder både digitalt och analogt.

Temastudierna i bildkonst består av två studiehelheter:

Temastudier I - Konstens världar 100h

Temastudier II - Egen fördjupning 100h

Temastudier I - Konstens världar

Med konstens medel undersöker vi naturen och kulturen samt vad det innebär att vara människa. Bildkonsten behandlas som en bärare, utlösare och förmedlare av personliga, samhälleliga och kulturella betydelser. Vi bekantar oss med, tolkar och diskuterar samtidskonst och historiska, sociala och samhälleliga aspekterna av konstverk från olika tider.

Vi gör bilder utgående från det vi ser och upplever, vår livsmiljö och de sätt att arbeta som vi tycker om och väljer. Vi diskuterar om varifrån vi får idéer till egna bilder, om vad vi vill säga och vad som är viktigt för oss.

Vi bekantar oss med lokala yrkesutövande konstnärer och professionella inom den visuella branschen, det arbete de gör och de institutioner och ställen som bidrar till den egna uppväxtmiljöns kultur- och konstliv.

Temastudier II - Egen fördjupning

Temastudiernas andra år ger möjlighet till fördjupning av din bildförståelse, teknik, det egna uttrycket och att jobba med bildernas innehåll och budskap.

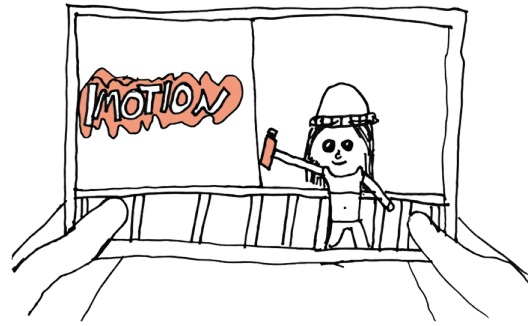
Temastudiernas slutarbete

I temastudierna ingår ett slutarbete som kan genomföras som grupparbete eller självständigt, t.ex. så att gruppen planerar en utställning, performance eller installation där var och en har sitt eget ansvarsområde. Till slutarbetet hör en kort skriftlig plan, "Vägen mot slutarbete", och en utvärdering av den egna lärstigen.

12.4 ARBETSSÄTT I BILDKONSTUNDERVISNINGEN

- Undervisningen består av lektioner, självständigt arbete, studiebesök och deltagande i konstutställningar, konstprojekt och kulturevenemang.
- Vi arbetar självständigt i grupp och ibland med gemensamma projekt som utvecklar samarbetsförmågan.
- Skapande är en process där färdigheter och visuellt tänkande utvecklas under en lång tid.
- Lärandet är individuellt och varje elev arbetar på egen nivå och med sitt egna uttryck.
- Studierna dokumenteras bl.a. i målsättningstavlan som kan användas för självvärdering och som underlag för samtal om målsättningar i skapandet.
- Undervisningssättet är lekfullt, undersökande och eleverna uppmuntras att improvisera, experimentera och utnyttja tillfälligheter i sitt skapande.
- Elevernas erfarenheter och egna intressen är viktiga utgångspunkter i skapandet.
- Den egna motivationen och föräldrarnas stöd och intresse är viktiga faktorer för meningsfulla studier.
- Bildkonststudierna ger möjlighet till gränsöverskridande samarbete med institutets linjer, utbildningar inom Campus Allegro och andra aktörer i nejdén.

12.5 BEDÖMNING AV LÄRANDE OCH BILDKONSTSTUDIERNAS MÅLOMRÅDEN

Bedömningen är fortlöpande, individuell och kopplad till feedback, handledning och respons som ges muntligt under lektionerna. Vi fokuserar på elevens styrkor och bedömningens syfte är att stöda framsteg i studierna. Vi övar att ge och ta emot kamratrespons då vi tillsammans funderar på verk som är under arbete eller slutförda. Vid läsårets slut gör läraren en utvärdering av gruppens framsteg i studierna.

Vid avslutande av den allmänna lärokursen ges en sammanställande bedömning av lärokursen. Utgångspunkten för bedömningen är de studier du fullgjort och bedömningen anger hur målområdenas definitioner uppnåtts. Kriterierna för bedömning av lärokursens målområden beskrivs nedan.

Vid bedömningen av slutarbetet beaktas de mål du ställt upp för ditt slutarbete. Självvärdering och kamratrespons är viktiga delar av bedömningen.

I avgångsbetyget ges en verbal bedömning av den allmänna lärokurs du fullgjort. Den verbala bedömningen beskriver och betonar dina framsteg och det kunnande du uppnått i förhållande till målen för studierna.

Bedömningen omfattar följande målområden:

- 1. Förhållandet till konst**
- 2. Visuell läskunnighet**
- 3. Delaktighet och påverkan**

1. Förhållandet till konst

- Din identitetsutveckling och förhållande till konst stöds genom eget bildarbete, studiebesök och reflektion.
- Du breddar ditt visuella uttryck och kunnande genom att använda olika material, tekniker, uttryck och tvärkonstnärliga arbetssätt.
- Du reflekterar över konst som är betydelsefull för dig.
- Du skapar mål och utvecklar din konstsyn genom egna arbeten och grupparbeten.

Kriterier för god kunskap:

Du hittar delar inom studierna som känns betydelsefulla och kan sätta upp större och mindre mål för ditt skapande. Du väljer tekniker, material och arbetsmetoder som passar ditt sätt att arbeta och det du vill förmedla. Du kombinerar och använder konstens olika delområden modigt och personligt så det stöder ditt bildskapandet.

2. Visuell läskunnighet

- Undersöker och tolkar du omvärlden samt bildkonstens olika uttryck.
- Lär du dig att konst kan vara ett sätt att undersöka fenomen och lära sig saker.
- Använder du konsten som ett medel för förståelse av dig själv och omvärlden genom att uttrycka iakttagelser och tankar.
- Reflekterar du kring hur olika sammanhang och bakgrunder påverkar bildupplevelser.
- Bekantar du dig med vad bildkonst har varit tidigare och vad det är nu, i vår egen och i andra kulturer.
- Deltar du i diskussionen kring vilken betydelse konsten och den planerade miljön har för oss och för samhället idag och i framtiden.

Kriterier för god kunskap:

Du känner igen olika tiders kulturer och uttryck och kan sätta ord på det du ser och upplever.

Du ser ditt eget skapande i förhållande till annan visuell kultur.

3. Delaktighet och påverkan

- Du uttrycker dig med hjälp av olika medium och delar resultatet via konstprojekt, evenemang och utställningar.
- Vågar du med dina verk påverka och ta ställning.
- Fäster du din uppmärksamhet på estetiska, ekologiska och etiska värden i skapandet.
- Tänker du kritiskt genom att diskutera och uttrycka åsikter om värden i både omvärlden och bildkonsten.

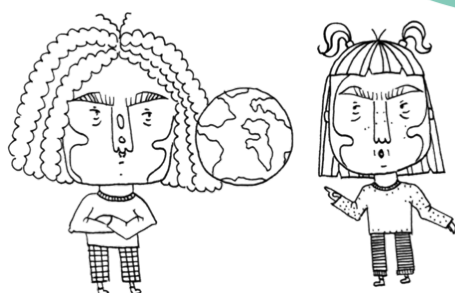

Kriterier för god kunskap:

Du identifierar det som är betydelsefullt för dig själv och kan bearbeta och behandla det genom konstens uttryck och visuella medel. Du visar dina verk i sammanhang som passar för dig.

12.6 UNDERVISNING I BILDKONST FÖR UNGA OCH VUXNA

Undervisning i bildkonst för unga och vuxna är inte en del av den allmänna lärokursen. Undervisningen kan ordnas för att ge unga elever som studerat enligt allmän lärokurs möjlighet, att efter avslutade studier, fortsätta ha bildkonst som fritidsintresse och

I Balatako kan vi diskutera och ifrågasätta sånt som händer i världen och sånt som känns viktigt för oss!

fördjupa sitt eget uttryck och kunnande inom konstområden de är speciellt intresserade av. I undervisningen kan även motiverade vuxna delta.

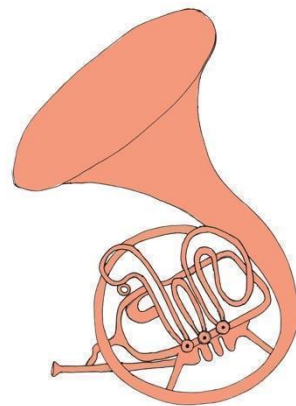
Eleverna ställer tillsammans med läraren upp egna mål och har en aktiv roll i val av arbetssätt och innehåll för sitt

skapande. Undervisningen ger möjlighet till fortsatt fördjupning via den handledning, utrustning och konstmaterial som finns på bildkonstlinjen.

13. MUSIK

Det viktigaste i musikstudierna är att skapa förutsättningar för ett gott förhållande till musiken. Under studierna utvecklar du ditt musikaliska kunnande och får uppleva glädje över att lära dig. Du får färdigheter för ett självständigt musikutövande och för fortsatta musikstudier på andra utbildningsstadier enligt dina egna mål.

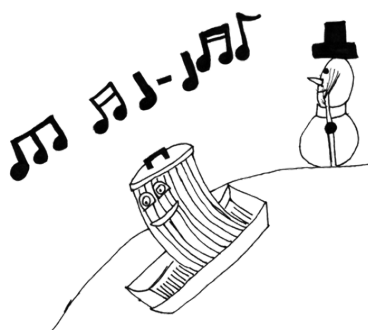
Genom studierna i musik utvecklas ditt kreativa tänkande och du lär känna dina musikaliska styrkor och hittar ditt eget sätt att uttrycka dig genom ditt musicerande. Samtidigt stärks utvecklingen av en positiv självbild, ett sunt självförtroende och av dina kommunikativa färdigheter. Du är en del av en levande och fungerande musikkultur och av hela konstfältet.

13.1 MUSIK FÖR SMÅBARN (MUSIKLEKSOLA)

Målet med musikfostran för småbarn är att utveckla barnets kreativitet, musikaliska färdigheter och självförtroende. Vi bekantar oss med musik och olika instrument på ett lekfullt sätt. Musikfostran i en tidig ålder lägger grunden för ett gott förhållande till musiken och för senare musikstudier. Barnets färdigheter att fungera i grupp och förutsättningar för lärande utvecklas samtidigt som barnet får upplevelser och erfarenheter genom att använda olika sinnen. De möjligheter som andra konstarter erbjuder utnyttjas också i undervisningen.

13.2 GRUNDSTUDIERNAS STUDIEHETER OCH CENTRALT INNEHÅLL

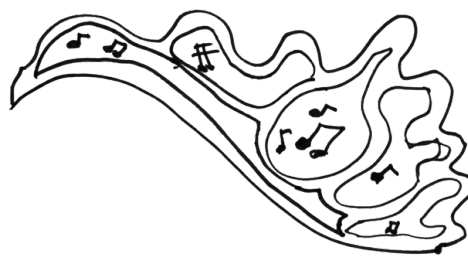
- Vad gjorde ni på spellektionen idag?
- Vi hittade på ett eget stycke, som handlade om en pulkbacke och en soptunna.

Syftet med grundstudierna i musik är att inspirera eleverna till målmedvetna studier i musik och till att långsiktigt utveckla de musikaliska färdigheterna. Vi erbjuder mångsidig musikalisk verksamhet, där elevens styrkor och intresseområden beaktas. Du utvecklar såväl din förmåga att spela, enskilt och i en ensemble, som dina färdigheter att gestalta musik och din

kännedom om musikens historia. En väsentlig del av musikstudierna utgörs också av komponering, improvisation, olika uppträdanden och övande på egen hand hemma.

Grundstudierna i musik består av fyra studieenheter:

1. Instrumentstudier	250h
2. Gemensamt musicerande	250h
3. Musikens nycklar (1, 2, 3, 4)	150h
4. Valbara studier	150h

1. Instrumentstudier

På spellektionerna bekantar du dig mångsidigt med tekniken, repertoaren och uttrycksmöjligheterna för det instrument du valt samt utvecklar ditt musikaliska och kreativa tänkande. Spellektionerna ordnas i allmänhet som individuell undervisning, men de kan också ersättas med t.ex. par- eller gruppundervisning, projektveckor, olika uppträdanden eller t.o.m. med konsertbesök.

2. Gemensamt musicerande

Du deltar i gemensamt musicerande i ett så tidigt skede av dina studier som möjligt. I institutet verkar flera olika grupper för gemensamt musicerande: t.ex. körer, orkestrar, instrumentalgrupper, band och kammarmusikgrupper.

3. Musikens nycklar

Studierna i musikens nycklar sker i grupp och inleds ungefär i 10-årsåldern. Under studiernas gång utvecklar du t.ex. din förmåga att läsa och skriva musik, dina färdigheter att lyssna och din kännedom om musikhistoria. Musikens nycklar 1–4 är gemensamma studier för alla. *Musikens nyckel 5 är valfri, och fokuserar på komponerande och låtskrivande.*

4. Valbara studier

De valbara studierna inleds ungefär i 12-årsåldern. I de valbara studierna kan ingå t.ex. ett valbart instrument, tilläggstudier i komposition och improvisation, musikteknologi,

orkesterledning, konsertklubb, tilläggsstudier i musikens grunder eller studier i andra konstarter.

Målsättningstavlan

Under studierna samlar du tillsammans med läraren och vårdnadshavarna prestationer från ditt musikutövande i målsättningstavlan som finns i elevadministrationsprogrammet. Målsättningstavlan innehåller läsårets målsättningar, mellan- och läsårsutvärdering, självvärdering, en annan lärares feedback och kamratrespons.

Slutarbete inom grundstudierna

Som avslutning på grundstudierna planerar och genomför du ett konstnärligt slutarbete i liten skala (t.ex. en konsert, ett tvärkonstnärligt uppträdande, en bandkväll, en inspelning), där du visar vad du lärt dig via dina egna intresseområden. I slutarbetet ingår också en kort skriftlig plan, "Vägen mot slutarbete", och en utvärdering av den egna lärtigen.

13.3 DE FÖRDJUPADE STUDIERNAS STUDIEHELHETER OCH CENTRALT INNEHÅLL

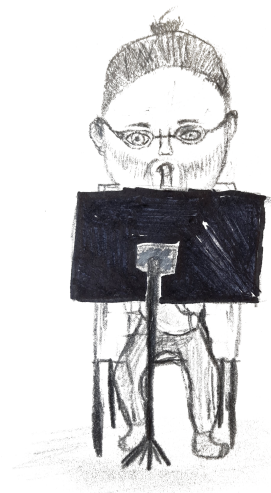
I de fördjupade studierna i musik breddar eller inriktar du dina studier och koncentrerar dig på sådana sätt att skapa musik som är viktiga för dig. Du utvecklar mångsidigt dina musikaliska uttrycksmedel och planerar samt slutför ett slutarbete som visar ditt musikaliska kunnande.

De fördjupade studierna i musik består av fyra studiehelheter:

1. <i>Instrumentstudier</i>	150h
2. <i>Gemensamt musicerande</i>	100h
3. <i>Musikens nycklar (6)</i>	100h
4. <i>Valbara studier</i>	150h

Slutarbetet för fördjupade studier

De fördjupade studierna leder fram till ett konstnärligt slutarbete, som du planerar och genomför utgående från dina egna intresseområden. Du kan sammanställa slutarbetet av olika helheter eller fördjupa dig i ett tema som intresserar dig. Du ställer upp målen för slutarbetet och beslutar hur slutarbetet ska genomföras tillsammans med din lärare.

I slutarbetet visar du ditt musikaliska kunnande och drar nytta av vad du har lärt dig under studierna. Du väljer dina valbara studier så, att de stöder genomförandet av slutarbetet.

Under de fördjupade studierna fortsätter du att samla prestationer i målsättningstavlan. I slutarbetet ingår också sammanställandet av en skriftlig plan, "Vägen mot slutarbete", samt en utvärdering av den egna lärstigen.

13.4 ARBETSSÄTT INOM MUSIKUNDERVISNINGEN

- Personlig handledning har stor betydelse i musikstudierna.
- Att spela och skapa tillsammans samt att bilda sociala nätverk är viktigt.
- Arbetssätten är mångsidiga och överskrider gränser mellan konstarter och stilar.
- Arbetssätten stärker motivationen och självstyrningen.
- Teknologi utnyttjas på ett sätt som är ändamålsenligt ur undervisningens synvinkel.
- Inlärningsfärdigheterna utvecklas när du själv planerar och utvärderar ditt arbete.
- Regelbunden, helst daglig, övning hemma är väsentlig för att färdigheterna i att spela och sjunga ska utvecklas.
- Uppträdanden och konsertbesök är en viktig del av studierna.

Det finns inga felaktiga sätt att lära sig, och jag blir aldrig färdig. Det är det som är det roliga med musikstudierna!

13.5 BEDÖMNING AV LÄRANDE OCH MUSIKSTUDIERNAS MÅLOMRÅDEN

Under grundstudierna är responsen fortlöpande och syftet är att stöda framsteg i studierna. Det är viktigt att självvärderingen utvecklas samt att kamratresponsens möjligheter används. Varje läsår planerar du tillsammans med din lärare instrumentstudiernas målsättningar utgående från de instrumentvisa läroplanerna. Under året görs även mellan- och läsårsutvärdering och därtill ger en annan lärare samt kamraterna respons. När grundstudierna i den fördjupade lärokursen avslutas får du ett betyg över de fullgjorda studierna. I betyget ges en verbal bedömning av dina framsteg och utveckling av kunnande under studierna. Slutarbetet bedöms som en del av grundstudierna.

I de fördjupade studierna stöds utvecklingen av dina färdigheter i enlighet med inriktningen av studier och slutarbete. Vid bedömningen av slutarbetet beaktas de mål du har ställt upp för ditt slutarbete. Självvärdering, kamratrespons och egna reflektioner är viktiga delar av bedömningen.

Vid avslutande av den fördjupade lärokursen ges en sammanställande bedömning av lärokursen. Utgångspunkten för bedömningen är de fördjupade studierna du fullgjort och bedömningen anger hur målområdenas definitioner uppnåtts. Kriterierna för bedömning av lärokursens målområden beskrivs nedan.

I avgångsbetyget ges en verbal bedömning av den fördjupade lärokurs du fullgjort. Den verbala bedömningen beskriver och betonar dina framsteg och det kunnande du uppnått i förhållande till målen för de fördjupade studierna.

Bedömningen av den fördjupade lärokursen i musik omfattar följande målområden:

- 1. Att framföra musik och att uttrycka sig**
- 2. Att lära sig lära och övning**
- 3. Att lyssna på och gestalta musik**
- 4. Komposition och improvisation**

Att framföra musik och att uttrycka sig

Under grundstudierna:

- hittar du dina egna musikaliska styrkor och uttrycksmedel.
- lär du dig ett levande musikaliskt uttryck.
- övar du på att hantera uppträdande i olika situationer.

- lär du känna uttrycksmedlen inom andra konstarter och växelverkan mellan olika konstarter.

Under de fördjupade studierna:

- fördjupar du ditt musikaliska uttryck.
- utvecklar du dina färdigheter att tolka och framföra musik.
- använder du musik som uttrycksmedel på ett mångsidigt sätt.
- tillämpar du också uttrycksmedel inom andra konstarter.

Kriterier för god kunskap:

Grundstudier

Du har funnit dina musikaliska styrkor, uppträtt i olika sammanhang och via samarbeten eller egna studier bekantat dig med andra konstarter.

Fördjupade studier

Du kan mångsidigt tolka och framföra musik ensam eller i en större helhet och tar tillvara de möjligheter andra konstformer och uttrycksmedel ger.

Att lära sig lära och övning

Under grundstudierna:

- lär du dig färdigheter i instrument- och ensemblemusicerande.
- övar du regelbundet och bedömer din inläring.
- lär du dig att musicera på gehör samt att läsa och tolka sätt att nedteckna musik.
- tillämpar du dina färdigheter att gestalta musik när du musicerar.
- bekantar du dig med musikteknologi som arbetsredskap.
- lär du dig spela i en riktig ställning och att öva på ett meningsfullt sätt.
- lär du dig vikten av att skydda din hörsel.

Under de fördjupade studierna:

- sätter du mål för dina studier och riktar din inläring.
- utvärderar du dina framsteg och njuter av ditt kunnande.
- övar du dig att utveckla din repertoar både självständigt och i grupp.
- lär du dig att förstå vikten av ergonomi och att skydda din hörsel

Kriterier för god kunskap:

Grundstudier

Du övar regelbundet och kan musicera ensam och i grupp utgående från gehör och noter. Du

hanterar ditt instrument på ett ergonomiskt sätt och har bekantat dig med musikteknologi som arbetsredskap.

Fördjupade studier

Du planerar ditt utövande självständigt och utvecklas via reflektion och självvärdering. Du utvecklar din repertoar, värnar om god ergonomi och skyddar din hörsel.

Att lyssna på och gestalta musik

Under grundstudierna:

- lär du dig att lyssna på ditt eget musicerande som en del av en helhet.
- utvecklar du din förmåga att läsa och skriva musik.
- lär du dig identifiera särdragen i musiken och gestalta musikens strukturer.
- bekantar du dig med musikens historia.
- utvecklas du till en aktiv musiklyssnare.

Under de fördjupade studierna

- lyssnar du på och utvecklar ditt musicerande både som solist och som medlem i en grupp.
- iakttar du musik som spelas och musik som notskrift på ett mångsidigt sätt och ur olika perspektiv.
- använder du din förmåga att lyssna och gestalta samt din kännedom om musikens historia i utvecklingen av ditt musikerskap.

Kriterier för god kunskap

Grundstudier

Du hör ditt eget musicerande som en del av en helhet och har bekantat dig med musikens historia och olika musikstilars särdrag. Du kan både läsa och skriva musik och är en aktiv musiklyssnare.

Fördjupade studier

Du lyssnar på och utvecklar ditt musicerande både som solist och medlem i en grupp. Du känner igen olika musikstilars särdrag och uppbyggnad samt läser och skriver musik som stöd för ditt musikerskap

Komposition och improvisation

Under grundstudierna:

- skapar du egna musikaliska idéer och lösningar.
- gestaltar du musikens strukturer och lagbundenheter.
- övar du improvisation, arrangemang och komposition.

Under de fördjupade studierna:

- framför du improviserade delar och musik du själv arrangerat.
- komponerar du egen musik.
- använder du musikteknologins möjligheter och redskap

Kriterier för god kunskap

Grundstudier

Du skapar egna musikaliska idéer, gestaltar musikens strukturer och behärskar grunderna i improvisation, arrangering och komposition.

Fördjupade studier

Du komponerar och framför egen musik, kan använda dig av improvisationen som verktyg och använder dig av musikteknologins möjligheter för ditt musikskapande

13.6 MUSIKUNDERVISNING FÖR VUXNA

I musikundervisningen för vuxna följs målen och innehållet i den fördjupade lärokursen i musik.

13.7 ÖPPNA AVDELNINGEN

Syftet med den öppna avdelningen är att ge musikintresserade i olika åldrar möjligheter att flexibelt utveckla och upprätthålla sina färdigheter i att spela och sjunga. Den öppna avdelningen får inga statsandelar och undervisningen ges därmed till självkostnadspris.

Eleven och läraren kommer tillsammans överens om undervisningens innehåll och mål. Det är även möjligt att delta i gemensamt musicerande och i musikens nycklar.

14. DANS

Syftet med undervisningen i dans är att erbjuda positiva upplevelser samt att genom fysisk och kreativ aktivitet stöda förståelsen för och upplevelsen av dans.

Undervisningen stöder din helhetsmässiga utveckling, konstnärliga uttrycksförmåga och kulturella delaktighet. Under studierna utvecklar du färdigheter som behövs i dans utgående från dina personliga och kulturella utgångspunkter. Du lär dig fästa uppmärksamhet vid ditt holistiska välbefinnande, vid hälsosamma levnadsvanor och får färdigheter för ett livslångt intresse samt för vidare studier inom dansens område.

Studierna vidgar din uppfattning om dansens mångfald både som konst och som kulturellt och samhälleligt fenomen samt hjälper dig att utvecklas till en bildad, tolerant medborgare som respekterar allas olikheter.

14.1 DANS FÖR SMÅBARN

Dansfostran för småbarn indelas i dans för barn (4–5-åringar) samt förberedande studier i dans (6–7-åringar).

Syftet med de förberedande undervisningen är att ge färdigheter för senare dansstudier samt att stöda barnens motoriska, sociala och kreativa utveckling. På lektionerna koncentrerar vi oss på att lära och utveckla de grundläggande motoriska färdigheterna, den kreativa uttrycksförmågan samt förmågan att fungera i grupp. Undervisningen sker i form av lek genom övningar som är lämpliga för åldersgruppen – glädjen i dansen inte att förglömma.

14.2 DE GEMENSAMMA STUDIERNAS STUDIEHELHETER OCH CENTRALT INNEHÅLL

De gemensamma studierna ger grundläggande färdigheter i nutidsdans, jazzdans, balett, akrobatik och improvisation. Studierna stöder och utvecklar elevens konstnärliga uttryck, dennes förhållande till konst och identitetsbyggande samt förmågan att agera i grupp. I undervisningen beaktas individuella styrkor och förutsättningar för lärande, så att alla har möjlighet att uppleva delaktighet i förhållande till innehållet och utbudet i undervisningen.

Gemensamma studier i dans består av fyra studiehelheter:

Studier i dans I	75h
Studier i dans II	75h
Studier i dans III	75h
Studier i dans IV	75h

Centralt innehåll

I studierna ingår övningar som stöder ett holistiskt välbefinnande och trygg träning. Till dem hör uppvärmning och återhämtning på rätt sätt samt övningar som gäller kinetiska rörelsekedjor och kroppens linjering. I studierna ingår också övningar med koppling till dansformernas rörelsevokabulär, motoriska färdigheter, uttryck och tolkning av musiken.

Att stödja utvecklingen av elevernas kreativa, konstnärliga och tvärkonstnärliga tänkande samt kommunikativa färdigheter i grupparbete är en väsentlig del likaså grundkunskaper om dans. Under studiernas gång får eleverna tillfällen att öva sig i att uppträda och i att planera uppträdanden.

14.3 TEMASTUDIERNAS STUDIEHELHETER OCH CENTRALT INNEHÅLL

Målet för temastudierna i danskonst är att bredda de färdigheter som eleverna fått under de gemensamma studierna. Eleverna kan under temastudierna fördjupa sitt konstnärliga tänkesätt, uttryck och utveckla sin förmåga att använda danskonsten som ett medel för att påverka och beröra.

Temastudier i dans består av två studiehelheter:

Temastudier I	100h
Temastudier II	100h

Det centrala innehållet i temastudierna är övningar som stöder ett holistiskt välbefinnande och en trygg träning, såsom uppvärmning och återhämtning på rätt sätt samt övningar som gäller kinetiska rörelsekedjor och kroppens linjering. Dina styrkor och intresseområden beaktas i undervisningen liksom också aktuella fenomen.

I studierna ingår rörelsevokabulär för olika dansformer och övningar som anknyter till tolkning av musik. Du har möjlighet att betona och inrikta dina studier genom att göra personliga val bland våra två dansformer nutidsdans eller balett. I studierna ingår improvisation men även andra dansformer eller konstarter, tvärkonstnärligt tänkande,

deltagande i en konstnärlig produktion eller motsvarande. Att utveckla färdigheterna i grupparbete och det kreativa tänkandet utgör också en viktig del av studierna. Under studierna får du möjlighet att öva dig i att uppträda och att planera uppträdanden.

Temastudiernas slutarbete

I temastudierna ingår ett slutarbete som kan genomföras som grupparbete eller självständigt, t.ex. så att gruppen planerar en dansuppvisning där var och en har sitt eget ansvarsområde. Till slutarbetet hör en kort skriftlig plan "Vägen mot slutarbete", och en utvärdering av den egna lärtigen.

14.4 ARBETSSÄTT I DANSUNDERVISNINGEN

- Gruppundervisningen i dans ger eleven möjlighet att uttrycka sig mångsidigt, att lära sig genom upplevelser och att uppvisa sitt kunnande på många olika sätt.
- Undervisningen består av lektioner, självständigt arbete, studiebesök och deltagande i konstprojekt, dans- och kulturevenemang.
- Skapandet är en process där färdigheterna utvecklas på lång sikt.

Inläringen är individuell och varje elev arbetar på sin egen nivå, med sina egna uttryckssätt.

- Undervisningssättet är undersökande och eleverna uppmuntras att improvisera och pröva nya, kreativa arbetssätt.
- Elevernas erfarenheter och intresseområden är viktiga utgångspunkter. Förståelsen av konst och av sitt eget konstnärliga uttryck är nära förknippade med elevens tankar, känslor och kunskap, som utvecklas genom övning, men också genom mognad och långsiktigt arbete.
- Den egna motivationen och föräldrarnas stöd är viktiga faktorer för meningsfulla studier.
- Studierna i danskonst ger möjligheter till gränsöverskridande samarbete via gemensamma projekt med olika instanser, andra konstlinjer och deras studeranden.

14.5 BEDÖMNING AV LÄRANDE OCH DANSSTUDIERNAS MÅLOMRÅDEN

Bedömningen är fortlöpande, individuell och kopplad till feedback, handledning och respons som ges muntligt under lektionerna. Vi fokuserar på elevens styrkor och bedömningens syfte är att stöda framsteg i studierna. Vi övar att ge och ta emot kamratrespons då vi tillsammans funderar på studierna och de övningar vi genomför. Vid läsårets slut gör läraren en utvärdering av gruppens studier.

Vid avslutande av den allmänna lärokursen ges en sammanställande bedömning av lärokursen. Utgångspunkten för bedömningen är de studier du fullgjort och bedömningen anger hur målområdenas definitioner uppnåtts. Kriterierna för bedömning av lärokursens målområden beskrivs nedan.

Vid bedömningen av slutarbetet beaktas de mål du ställt upp för ditt slutarbete. Självvärdering och kamratrespons är viktiga delar av bedömningen.

I avgångsbetyget ges en verbal bedömning av den allmänna lärokurs du fullgjort. Den verbala bedömningen beskriver och betonar dina framsteg och det kunnande du uppnått i förhållande till målen för studierna.

Bedömningen av den allmänna lärokursen i dans omfattar följande områden:

- 1. Välbefinnande och kroppslighet**
- 2. Växelspel och kulturellt kunnande**
- 3. Färdighet och konst**

1. Välbefinnande och kroppslighet

- Du lär dig identifiera sambandet mellan dans och ett holistiskt välbefinnande.
- Du lär dig att utveckla och utmana din kropp samt att fästa uppmärksamhet vid en hälsosam livsstil.

Kriterier för god kunskap:

Du förstår sambandet mellan dans och ett holistiskt välbefinnande och vet hur du utmanar och utvecklar din kropp.

2. Växelspel och kulturellt kunnande

- Du lär dig dansa både i grupp och ensam och deltar aktivt och konstruktivt i gruppens verksamhet.
- Du deltar i dansuppsättningar som åskådare och lär dig diskutera dans.
- Får du möjlighet att bekanta dig med nya danskulturer.

- Du lär dig värdesätta och respektera andras individualitet och synpunkter.

Kriterier för god kunskap:

Du kan dansa både ensam och i grupp, värdesätter andras synpunkter och kan ge respons, deltar i dansuppvisningar som åskådare samt har bekantat dig med olika danskulturer.

3. Färdighet och konst

- Du får erfarenheter av att uppträda vid olika tillfällen, och breddar dina fysiska och motoriska färdigheter.
- Du får tillfälle att bekanta dig med andra dansformer och dansgenrer och med deras kulturella bakgrund.
- Du bekantar dig med dansen som en konstform bland andra.

Kriterier för god kunskap:

Du har breddat dina fysiska och motoriska färdigheter, bekantat dig med olika danskulturer och andra konstformer samt har uppträtt vid olika tillfällen.

14.6 UNDERVISNING I DANS FÖR UNGA OCH VUXNA

Undervisning i dans för unga och vuxna ingår inte i timresursen för den allmänna läroplanen. Undervisning kan ordnas för intresserade unga och vuxna eller för dem som studerat enligt allmän lärokurs och på så vis ges möjlighet att fördjupa sin egen uttrycksförmåga och sitt kunnande.

Eleverna ställer upp sina egna mål tillsammans med läraren och de spelar en aktiv roll vid valet av innehåll. Undervisningen i dans för unga och vuxna låter dig uppleva dansens glädje, du förbättrar din fysiska kondition och bekantar dig med dansen som konstform.

15. TEATERKONST

I teaterkonststudierna bekantar du dig med olika tekniker och metoder för att skapa teaterkonst. Genom studierna får du ett livslångt förhållande till konsten och möjlighet att fördjupa dina sceniska färdigheter på de områden som är viktiga för dig. Studierna ger god grunder för vidare studier inom teaterkonst.

Du utvecklar ditt sätt att tänka, reflektera och uttrycka dig sceniskt samt får möjlighet till känslomässigt, estetiskt och etiskt växande. Studierna ger även möjlighet till

gränsöverskridande tvärkonstnärliga samarbeten genom projekt med olika konstformer och andra institutioner som ger undervisning i teaterkonst.

15.1 TEATERKONST FÖR SMÅBARN

Studier inom teaterkonst för småbarn består av Miniteaterkonst (5-6-åringar) och Förberedande teaterkonst för 7-åringar. Teaterkonst för småbarn ger möjlighet att bekanta sig med olika skapande uttryck. Undervisningen är lekfull och ger utrymme för barnens egen fantasi och intressen.

"Leken är källan till utveckling och skapar den potentiella utvecklingszonen. ./ (i leken) befinner sig barnet alltid över sin medelålder, över sitt dagliga beteende; i leken är det som om barnet vore huvudet högre än sig själv." (Vygotskij, 1981, s. 196).

15.2 DE GEMENSAMMA STUDIERNAS STUDIEHELHETER OCH CENTRALT INNEHÅLL

De gemensamma studierna ger grundläggande färdigheter i teaterkonst. Enligt den människosyn som ligger till grund för undervisningen är varje människa en unik individ, en aktiv aktör i samverkan med andra människor. I undervisningen skapar vi berättelser utifrån det vi ser och upplever, vi diskuterar vad som är viktigt för oss och vad vi vill berätta. Med teaterkonstens medel försöker vi förstå oss själva och att vi är en del av naturen, samhället och kulturen. Studierna strävar till att erbjuda estetiska skapandeprocesser där eleverna via framträdanden kommunicerar ut till världen.

Vi uppmuntrar eleverna att våga berätta, ta ställning och påverka med sceniska medel i egna utåtriktade initiativ. Tonvikten ligger på träning av samarbetsförmåga, gruppbaseade teateraktiviteter samt övning av uttryck- och iakttagelseförmåga genom teater- och rollekar.

De gemensamma studier i teaterkonst består av fyra studiehelheter:

Teaterkonststudier I-II - Leken som teaterns grund	100h
Teaterkonststudier III - Teaterkonstens uttrycksmedel	70h
Teaterkonststudier IV - Interaktion	70h

Teaterkonststudier I-II - Leken som teaterns grund

Under studiehelhet I-II närmar vi oss med grunderna i teaterkonsten via lek och spel. Vi övar på interaktion och samarbete inom gruppen genom gruppbaseade teateraktiviteter samt upplevelsebaserat lärande. Läsårets scenframställning utvecklas via ett kollektivt

skapande där vi övar på att tillsammans tillföra ideer och material. Vi bekantar oss med övandets olika steg i förhållande till processen bakom en scenframställning.

Teaterkonststudier III - Teaterkonstens uttrycksmedel

Under studiehelhet III utvecklas interaktion och samarbete genom gruppbaseade teateraktiviteter där du får möjlighet till att agera ansvarsfullt som en del av en grupp. Vi tränar på att utveckla fantasiförmågan samt scennärvaro via teaterkonstens uttrycksmedel. Vi övar på att utveckla tron på oss själva samt att hitta våra styrkor och åsikter. Läsårets scenframställning utvecklas via ett kollektivt skapande där vi tillsammans tillför ideer och material. Du övar på att jobba långsiktigt och målinriktat både i förhållande till process samt produkt.

Teaterkonststudier IV - Interaktion

Under studiehelhet IV uppmuntras din interaktion och kontakt med publiken. Du får möjlighet att öva på kroppsligt och verbalt uttryck samtidigt som du lär dig känna igen scenframställningens och övandets olika steg. Du fortsätter att utveckla ett ansvarsfullt agerande i gruppen. Du övar på att se och prata om sceniskt material via olika källmaterial såsom pjäser, sånger, dikter, bilder, ljud och filmer samt övar på kritiskt tänkande via fenomen i världen, samhället och närmiljön.

15.3 TEMASTUDIER I TEATERKONST OCH CENTRALT INNEHÅLL

Syftet med temastudierna i teaterkonst är att bredda de färdigheter eleverna fått under de gemensamma studierna. Eleverna fördjupar det konstnärliga uttrycket, tekniker och teaterkunnande. Under temastudierna utvecklas och förfinas det sceniska uttrycket som ett medel för att påverka och beröra.

Temastudierna i teaterkonst består av två studiehelheter:

***Temastudier I - Det fysiska och sceniska uttrycket* 100h**

***Temastudier II - Egen fördjupning* 100h**

Teaterkonststudier I - Det fysiska och sceniska uttrycket

Du undersöker, analyser och vidareutvecklar ditt personliga konstnärliga uttryck samtidigt som du lär dig bli en aktiv medlem i din grupp. Du får möjlighet att bekanta dig med en eller flera teaterformer med fokus på det fysiska uttrycket. Vi tar del av historiskt material och samtida uttryck genom att själva skapa och utforska olika formspråk samt genom en fortsatt utveckling av text- och föreställningsanalys. Du lär dig att delta tillsammans med gruppen i planeringen, beredandet och förverkligandet av en föreställning samtidigt som du får möjlighet att ta ansvar för ett delområde.

Du handleds i att bredda din kännedom om teater och kultur samt utvecklar förmågan att se samband till andra konstformer genom att introduceras i ett eller flera delområden inom teatern (skådespelararbete, dramaturgi, regi, scenografi, ljus- och ljuddesign eller kostym och smink).

Teaterkonststudier II - Egen fördjupning

Under den andra studiehelheten fördjupar du ytterligare ditt konstnärliga uttryck, olika tekniker och teaterkunnande. Du förbättrar dina utvecklingsmöjligheter samtidigt som du lär dig observera fenomen och verkligheter hos dig själv och omvärlden genom grupporienterad verksamhet.

Temastudiernas slutarbete

I temastudierna ingår ett avslutande, antingen individuellt eller grupporienterat, slutarbete som kan genomföras t.ex. så att gruppen planerar ett teaterprojekt där var och en har sitt eget ansvarsområde. Till slutarbetet hör en kort skriftlig plan "Vägen mot slutarbete", och en utvärdering av den egna lärtigen.

15.4 ARBETSMETODER I TEATERKONST

- Undervisningen består av lektioner, självständigt arbete, studiebesök och deltagande i scenframställningar, konstprojekt och kulturevenemang.
- Verksamheten genomsyras av gruppdynamiska teateraktiviteter genom drama- och teaterpedagogiska metoder.
- Skapandet är en process där färdigheter och sceniskt tänkande utvecklas under en lång tid.
- Lärandet är individuellt och varje elev arbetar på egen nivå och med sitt egna uttryck.
- Undervisningssättet använder leken som teaterns grund, är undersökande och uppmuntras eleverna att improvisera och experimentera i sitt skapande.
- Elevernas erfarenheter och egna intressen är viktiga utgångspunkter i skapandet.
- Arbetsmetoderna stöder den egna subjektiva förståelsen och förkroppsligandet av inläringen

- Studiernas prestationer samlas i målsättningstavlan som finns i elevadministrationsprogrammet. Målsättningstavlan kan användas för självvärdering och som underlag för samtal om målsättningar i skapandet.
- Teaterstudierna ger möjligheterna till gränsöverskridande samarbete med institutets linjer, övriga utbildningar inom Campus Allegro och andra aktörer i nejden.

15.5 BEDÖMNING AV LÄRANDE OCH TEATERSTUDIERNAS MÅLOMRÅDEN

Bedömningen är fortlöpande, individuell och kopplad till feedback, handledning och respons som ges muntligt under lektionerna. Vi fokuserar på elevens styrkor och bedömningens syfte är att stöda framsteg i studierna. Vi övar att ge och ta emot kamratrespons då vi tillsammans funderar på föreställningar som är under arbete eller slutförda. Vid läsårets slut gör läraren en utvärdering av gruppens framsteg i studierna. Vid avslutande av den allmänna lärokursen ges en sammanställande bedömning av lärokursen. Utgångspunkten för bedömningen är de studier du fullgjort och bedömningen anger hur målområdenas definitioner uppnåtts. Kriterierna för bedömning av lärokursens målområden beskrivs nedan.

Vid bedömningen av slutarbetet beaktas de mål du ställt upp för ditt slutarbete. Självvärdering och kamratrespons är viktiga delar av bedömningen.

I avgångsbetyget ges en verbal bedömning av den allmänna lärokurs du fullgjort. Den verbala bedömningen beskriver och betonar dina framsteg och det kunnande du uppnått i förhållande till målen för studierna.

Bedömningen omfattar följande målområden:

- 1. *Uppträdande och interaktion***
- 2. *Teaterföreställning***
- 3. *Den egna konstnärliga processen***
- 4. *Teaterkonsten som en del av samhället***

Uppträdande och interaktion

- Utvecklar du ansvar för ditt agerande i gruppen
- Lär du dig närvarons betydelse på scen.
- Tränar du på ett helhetligt sceniskt uttryck.
- Utforskar, analyserar och vidareutvecklar du din konstnärliga uttrycksförmåga.

- Utvecklas din förmåga att se sambanden till andra konstgrenar

Kriterier för god kunskap inom målområdet:

Du visar ansvar för ditt agerande i gruppen och har utvecklat din egen närvaro på scen samtidigt som du behärskar ett helhetligt sceniskt uttryck. Du har förmåga att se samband till andra konstgrenar samt att se värdet i att fortsätta vidareutveckla din konstnärliga förmåga.

Teaterföreställningen

- Deltar du tillsammans med gruppen i planeringen, beredandet och förverkligandet av en föreställning.
- Får du erfarenhet av att fungera som en aktiv medlem i din grupp och ser vikten av långsiktiga studier.
- Bekantar vi oss med historiskt material och samtida pjäser samt teaterformer genom att själv skapa och utforska olika formspråk genom text-och föreställningsanalys.
- Får vi erfarenhet av experimentell teater.
- Handleds du att bredda din kännedom om teater och kultur.

Kriterier för god kunskap inom målområdet:

Du agerar aktivt i samarbetet gällande planeringen, beredandet och förverkligandet av en föreställning. Du uppvisar intresse på att bredda din kännedom om teater och kultur genom att självständigt skapa och utforska olika formspråk.

Den egna konstnärliga processen

- Lär du dig att observera företeelser och verkligheter hos dig själv och omvärlden.
- Fördjupar du dig i dina styrkor och förbättrar dina utvecklingsområden.
- Utvecklar du förmågan att ställa upp egna mål samt reflektera över olika konstprocesser i gruppen.

Kriterier för god kunskap inom målområdet:

Du kan observera och definiera företeelser hos dig själv och omvärlden samtidigt som du visar intresse på att fördjupa dina styrkor och förbättra utvecklingsområden. Du har förmågan att sätta upp egna mål, konstnärliga val samtidigt som du kan reflektera över gruppens olika konstprocesser.

Teaterkonsten som ett del av samhället

- bekantar du dig med teaterkonstens uttryck genom olika tider, i olika kulturer och traditioner.
- frågar vi oss hur samhället, tiden, miljön och människorna påverkar den konst som görs.

- Kriterier för god kunskap inom målområdet:*

till institutets
teatergrupp. Nej, till
dansgruppen... eller
kanske hellre till

Eleverna ställer tillsammans med läraren upp egna mål och har en aktiv roll i val av arbetssätt och innehåll för sitt skapande. Undervisningen ger möjlighet till fördjupning under friare former och genom långsiktiga projekt med möjlighet till den handledning, tillgång till utrustning och utrymmen i skolan.

- Wava-institutets plan för jämställdhet och likabehandling (www.musikhuset.fi/wava-institutet/)

